UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Epistola. Con[u]enie[n]tibus vobis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

E Poſtilla O Altitudo diuitiarū ſapię ⁊ ſcien ⁊c̄. Añ initiū illi⁹ ep̄le ſcribit ſ. paul⁹ i co. ca. di. Noli altū ſape/ſed time ⁊c̄. Tūc ſeq̄tur p̄n̄s ep̄la. a ¶ O altitudo di. Goꝝ .i. abūdātie ⁊ copioſitat⁹. b ¶ Sapientię. q̄ ē de diuis ⁊ ſpūalib⁹. vñ: Nō

Eſa.40.g ē inueſtigatio ſapię ei⁹. Et alibi. Et ſa/

pſ.146.a. pi̇̄tię ei⁹ nō eſt numer⁹. c ¶ Et ſcię dei. q̄ ē de reb⁹ hu

Col.2.a. manis. vñ: In ip̄o ſūt oēs theſauri ſapientię ⁊ ſcientię. d ¶ Q̄ incōprehēſibilia ſūt iu. ei⁹. Goꝝ.i. diſpoſitiōes ei⁹ de oib⁹ re

Pſ.35.b. b⁹. vñ: Judicia ei⁹ abyſſus multa. e ¶ Et inue. vię

F ei⁹ .i. ipletiōes diſ/poſitiōis: in q̄b⁹ oibus ē miſc̄dia ⁊ ve

Pſ.24.b ritas. vñ: Uniuer/ſę vię dn̄i miſc̄dia ⁊ v̄itas. Quoꝝ rōnes a nobis ñ p̄ñt

Eccs.8.d. attingi. vñ: Intel/lexi q̄ oim̄ op eruz dn̄i nullā poſſit hō inuenire ratioñe. f ¶ Quis em̄ cogno. ſen. dn̄i. de diſpoſitiōe reꝝ. q. d. null⁹. g ¶ Aut q̄s ɔſi. ei⁹ fu. Uincē. dās ei ɔſilia q̄liter ſic vel ſic res diſponeret. q. d. nullus. h ¶ Aut q̄s p̄oꝛ dedit illi ⁊ retribuetur ei. q. di. nullus: q2 hoc ē ipoſſibile: q2 oēm virtutē nō ſolū op̄andi/ſed etiā cogitādi ⁊ eſſendi ab ip̄o habemus: q̄ꝺ declarat hic cōſequēter di. i ¶ Q̄m̄ ex ipſo ⁊ p̄ ip̄m ⁊ i ip̄o ſūt oia. Goꝝ. ſup̄ioꝛa/inferioꝛa ⁊ media/ ſpūalia/coꝛpoꝛalia/et ex

vtriſq̧ cōpoſita. Et in iſtis verbis innuit G apl̄s deitatē p̄ſonaꝝ i eſſentia diuina. In hoc q̄ dicit/ex ipſo: innuit p̄ſonā patris: p̄ hoc q̄ dicit p̄ ip̄m/innuit p̄ſonā filij: p̄ h̄ q̄ dicit/i ipſo: innuit p̄ſonā ſpūſſancti. Ecce diſtinctio ſeu pluralitas perſonaꝝ. k ¶ Ipſi honoꝛ ⁊ gl̄ia. ecce vnitas eſſentię. Nō em̄ dicit ipſis/ſ3 ipſi honoꝛ ⁊ gloria i ſec̄la ſeculoꝝ Amen.

¶ In feſto ſanctę Trinitatis. Ad Romanos XI. d. in fine.

(impſcrutabilitas abūdan/)

O Altitudo di/ (a b c)

tiaꝝ. (q̄ ē ineffabil' in deo: q̄ ē incogitabil' quo ad creaturas) ûitiarū ſapie et ſcie̅

(nō pōt ſciri quare faciat illud vel aliud)

d di: q̄ꝫ icōp̄heſibiliā ſūt iudicia ei⁹

(oꝛdinationes eius nō ſunt nobis ſcibiles nr̄a i ntelligentia.)

e f ⁊ iueſtigabiles vię ei⁹. Quis em̄

(quid deus intendat oꝛdinare in celo ⁊ in terra aut in inferno.)

g cognouit ſenſū dn̄i: aūt q̄s ɔſilia

(q̄ſi dicat: ſibi ſufficiat: q2 quicq̄d boni conſilij. ab ip̄o fontaliſſimo bono erupit. q̄ſi dicat nullus.)

h ri⁹ ei⁹ fuit: aūt q̄s p̄oꝛ dedit illi: et

(Ratio. ergo nullus ſibi ali/)

i retribuet ei: Q̄m̄ ex ipſo ⁊ p̄ ip̄m

(quid dare pōt q̄ꝺ ab ip̄o deo p̄oꝛ nō p̄cedit.)

(ergo)

et in ipſo ſunt oia. Ipſi hōnoꝛ et k gloꝛia in ſecula ſeculoꝝ. Amē

¶ In feſto Coꝛp̄is chriſti. I. ad Coꝛ. XI. d. i medio.

C Onuenienti

(ad eccleſiā p̄ euchariſtia ſumenda.)

bꝰs vob in vnū: iām l m

Poſtilla C Onue/nietib⁹ vobis i vnū: iā nō ē dn̄icam ⁊c̄. Añ initiū illi⁹ ep̄le ſcribit ſanct⁹ paul⁹ in co. ca. ip̄is coꝛinthijs/ dicēs: Siq̄s aūt videt cōtentioſus eſſe: nos talem cōſuetudinē nō ha H bemus neq̧ eccleſia dei. Hoc autez p̄cipio nō laudās: q̄ nō in melius ſed in deterius conue/nitis. Tūc poſtmodum ſequit̄ p̄ſens epiſtola. Conue/niētibus vobis in vnū. Sed ex q̄ hodie p̄agit̄ feſtū coꝛp̄is chriſti: ſicut h̄ ſacramentū poſt cenā a chriſto inſtitutū eſt: euāgeliū ⁊ ep̄la cōcoꝛdāt: q2 i euāgelio habet̄ de fructu digne cōmuni/cātiū/vbi dicit̄: Qui manducat hunc pa/ Jo.6. nē: viuet in eternū. Sic p̄ oppoſitū in epiſtola hodierna habet̄ de p̄iculis indigne cōmunicātiū: ſicut patet i textu ep̄lę p̄ſentis. l ¶ Fratres: cōuenietib⁹ vobis in vnū. Ly .i. ad p̄cipiēdū euchariſtię ſacramētū. m ¶ Jā nō ē .i. nō licet vobis.

A a ¶ Dñicã cenã mãducare. vnuſ qſqꝫ em̃ ſuam ce nã pſu. ad man ducãdũ. Ly. Añ ſuſceptionẽ ſacra mẽtũ pparabãt ſibi cibaria: ꝛ portabãt ad eccleſiã comedẽ tes ꝛ bibẽtes añq̃ſ ſumerẽt ſacramen tũ: ꝛ ſic laute come debant ꝛ bibebãt: pauperes autẽ eſu riebant: ergo dicit b ¶ Et aliꝰ qui dẽ eſurit: aliꝰ au tẽ ebriꝰ eſt. Nun quid domos nõ habetis ad mã ducandũ ꝛ bibẽ dũ. ſcꝫ domos nõ ſacratas. c ¶ Aut eccleſiã dei con

B temnitis. Ly. q̃ſi di. certitudinaliter in hoc cõtemptus eccłie q̃ ↄſecrata ẽ. d ¶ Et ↄfũditis eos. i. pauperes. e ¶ Qui nõ ha bẽt. ſ. laute come dere corã tãta mul titudĩe f ¶ Quid dicã vobis. Ly ra. ſuper hoc facto g ¶ Laudo voſ. ſup. i aliis h ¶ In hoc non laudo. ſꝫ vitupo. i ¶ Ego em̃ accepi a dño Ly. mihi reuelãte. k ¶ Qđ ꝛ tradi di vobis: quoni am dñs ieſus. q̃ eſt inſtitutoꝛ ſacra mentoꝝ ꝛ nõ aliꝰ. l ¶ In qua noc. tradebat. Hoꝛa

ſ nõ accipitis ſic reuerẽtialiter: prius laute come dendo: ſicut faciebant corinthii in eccleſia.

a nõ eſt dñicam cenã mandu

ſ veſtrum

care. Unuſquiſqꝫ enim ſuam ce

ſ prius accipit q̃ eucharıſtiã: qđ eſt illicitum

nam pſumit ad manducãdũ. Et

ſ pauper ſ diues

b alius quidem eſurit: alius autẽ

ſ pprias domus

ebrius eſt. Nunquid domos nõ

ad iſtos vſus potius aptas q̃ eccleſia

habetis ad manducandũ ꝛ bibẽ

ſ certe ſic aptificando eã p taberna.

c dũ? Aut eccleſiã dei ↄtemnitis?

ſ ruborẽ incutitis paupibus. ſ honeſte co medẽdi corã eccleſia cibaria ꝛ p eis vtenſilia.

d e ꝛ cõfunditis eos qui nõ habẽt.

ſ talia facientibus. ſ abſit

f g Quid dicaꝫ vobis? Laudo vos:

ſ facto ſ repbendo vos ſ didici.

h i in hoc non laudo. Ego em̃ acce

ſ ieſu chriſto. ſ docui vos

k pi a dño qđ ꝛ tradidi vobis: quo

ſ quinta feria in cena.

l niam dñiꝰ ieſus in qua nocte

ſ a iuda ſ azymum

tradebatur: accepit panem, ꝛ grã m n

ſ nobis exemplũ relinquẽs diſcipulis

tias agens fregit ꝛ dixit. † Accipi o

† ſ Uerba ſubſtãtialia q̃bꝰ diuina potẽtia aſtare vult: qñ a pſona idonea debito mõ ꝛ recta itẽtiõe pferũt: debꝫ aũt hec intẽtio eẽ actual' ſi recollectꝰ ſit: ſin ad oẽ minꝰ ſit virtual. i. q itẽdat celebrare ꝛ ↄſecrare ſm itẽtionẽ iſtituẽtẽ ꝛ ↄſuetudinẽ ecclie facietẽ: i virtute huiꝰ itẽtiõis orat horas ſuas cano nicas: diſponit ſe ad miſſã: ꝛ ſi occurrat aliq̃d actu alẽ intẽtionẽ deſtruẽs: ſufficit illa virtual: habitu alis em̃ nõ ſufficit ad hoc: cũ etiã in dormiente ſit: ſed nullus dormiens poteſt ↄſecrare: ergo.

te ꝛ mãducate † Hoc ẽ corpꝰ meũ

qđ p vobis tradet: h facite i meã p

cõmẽoratione. Siliť ꝛ calicẽ poſt q

q̃ꝫ cenauit dicẽs † Hic calix nouũ r s t

teſtm̃ ẽ i meo ſãguie: h facite q̃tieſ v

ſ qꝛ ſacramentũ euchariſtie dici tur memoriale paſſionis chriſti: ideo ſequiť

cũqꝫ bibetis i meã cõmẽoratione.

. i. iminente paſſio ne: cuius nocte tra ditio facta eſt. i. in veſpera noctis. C m ¶ Accepit pa nem. ꝛ benedixit. Matth. 26. c. n ¶ Et gratias agens. Ly. vt do ceret nos in omni bus gratias agere deo. o ¶ Fregit et dixit: Accipi te ꝛ manducate: hoc ẽ corpꝰ meũ ſcꝫ cõtentũ ſub ſpe cie panis: qꝛ panis tranſſubſtantiať in verum corpꝰ chri ſti diuina virtute p ↄuerſionẽ/ ſolis ac cidẽtibus remanẽ tibꝰ. p ¶ Qđ p vobis tra. Hoc facite in meã cõ memorationem D Hor. id ẽ in memo riam mee mortis ꝛ paſſionis. q ¶ Si miliť ꝛ calicẽ. ſ. ac cepit. r ¶ Poſt q̃ꝫ cenauit. et vi nũ in calice conten tũ ↄſecrauit in ſan guinẽ ſuũ. s ¶ Di cens: Hic calix. Hor. i. ↄtentũ in h calice. t ¶ Nouũ teſtamẽtũ eſt in meo ſan. Ly. no uum teſtamentum confirmatũ eſt ſan guine chriſti effuſo v ¶ Hoc facite quotienſcũqꝫ bi betis. Hor. ſ. ſan guinem meũ in ſpe cie vini. x ¶ In meã cõmemora tionẽ. id eſt in me

† De ↄſe. di ſti 2. c. ſcri ptura. ꝛ c. iterat

† 15. di. c. ſi.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

E moriā paſſiōis meę. a ¶ Quotieſcunqꝫ eñ mādueabitis panē hunc ⁊ calicem bibetis. Ly.i.hoc ſacr̄m: in q̄ ſub ſpecie panis cōtinetur verū corpus chriſti: et ſub ſpecie vini verus ſanguis chriſti irreuerēter vel exiſtēs in crimīe. k ¶ Judiciū ſibi mā. ⁊ bi.i.ad ſuā damnationē ſumit. l ¶ Nō dijudicās corp⁹ domini. Ly.i.diſcernens ab alijs cibis: ſumēs eodē mō ſicut alios cibos corpales. B

b ¶ Mortē dn̄i annunciabitis. ipſam repſentādo p hoc ſacramentū. c ¶ Donec veniat. ſcz ad iudiciuz. Per qđ itelligit̄ q̄ celebratio hui⁹ ſacramenti nō deficiet i eccleſia vſqꝫ ad finē mūdi. vn̄: Ecce ego vobiſcum ſum vſqꝫ ad cōſūmationē ſeculi. d ¶ Ita qꝫ quicūqꝫ manducauerit panē et biberit calicē dn̄i idigne. Lyr. ſcz cū volūtate peccādi mortalr̄ de futuro/ vł̄ impenitēs d̄ pterito. e ¶ Reus erit corpis et ſanguinis dn̄i. Glo.i.penas mortis chriſti exoluet: id eſt puniet̄/ ac ſi chriſtuz occideret. f ¶ Probet aūt ſeipm̄ hō. Ly.ſcz ppriā conſcientiā diligēter examinando et emendando. g ¶ Et ſic de pane illo edat. ſcz fructuoſe. h ¶ Et de calice bibat. Lyra. Fit aūt hic mentio de duplici ſpecie.ſ.panis et vini. Naz in primitiua eccleſia ſic dabat̄ fidelibus: ſed pter periculū effuſionis ſanguinis mō dat̄ laicis tm̄ ſub ſpecie panis: ſacerdos tn̄ celebrans accipit ſub vtraqꝫ ſpecie: nō tm̄ celebrās p ſe/ ſed etiam p alijs. i ¶ Qui eñ mā. et bi. idigne. Gor.i.

Mat.vl.d
K.i.q.I.c.p̄ etiam De pſe.di. 2.c.et ſctā. et.c.ſic iudas.
E
Nō dre lai[c]is ſacr̄m eucharistie dat̄ ſb vna ſpecie: panis ſcz tm̄.

a Quotieſcunqꝫ enim mādueabitis panē hūc/ et calicem bibetis:
b mortem domini annūciabitis do-
ſ ad iudicium ſ homo
c d nec veniat. Itaqꝫ quicūqꝫ mādu
ſ ſumit eucharistiā.
cauerit panē et biberit calicē do-
ſ in pcō mortali ⁊ mala intētione. ſ qſi cruciſiro
e mini indigne: reus erit corporis
res ⁊ traditores ſ examinet pſciam ſuā
f ⁊ ſanguinis dn̄i. Probet autem
ſ ad ſacramentū eucharistie acce-
g ſeipſum homo: et ſic de pane illo
cedat ⁊ ſumat
h i edat: et de calice bibat. Qui eñ
ſ in peccato mortali.
mādueat ⁊ bibit indigne: iudiciū k
ſ penā maximo crimine debitā. ſ diſtinguēs
ſibi mādueat ⁊ bibit: nō dijudi- l
ſ ab alijs cibis.
cans corpus domini.

¶ Dn̄ica.I.poſt feſtū Trinitat.
I.Joānis.IIII.b.circa medium.

ſ eſſentialis.
DEus charitas
ſ facto. ſ maxime. m
eſt: i hoc apparuit cha- n o
charitas dei in nobis: qm̄ filium p

Postilla
D E⁹ charitas ē: in hoc apparuit cha.dei ⁊c. An̄ initiū illi⁹ ep̄le ſcribit ſanct⁹ Joānes di. Ipſi de mūdo ſunt: ⁊ iō de mūdo loquunt̄: ⁊ mūd⁹ eos audit. Nos ex deo ſum⁹ chariſſimi: diligam⁹ inuicem: qꝛ charitas ex deo ē. Tūc ſequit̄ epiſtola hodierna. Deus charitas eſt. vbi ſanctus Joannes apoſtol⁹ ⁊ euāgeliſta: quem chriſtus p̄ ceteris dilexit: maxime cōmendat nobis charitatem dei ⁊ proximi. Sic ſimiliter i euāgelio hodierno ſāct⁹ Lucas dicit nobis de quodā diuite: qui nec circa deum nec circa proximū.ſ.pauperē Lazarū/ aliqua dilectione mouebat̄: ſed induebat̄ purpura ⁊ byſſo: ⁊ epulabatur quotidie ſplendide: ideo ſepultus eſt in inferno. Et ſi volumus hoc malū euadere: tunc debemus deū ⁊ proximū diligere: qꝛ m ¶ De⁹ charitas ē. Ly.increata: ſicut eſt bonitas et ſapientia. n ¶ In hoc. velut in certiſſimo ſigno. o ¶ Apparuit charitas dei i no.i.oſtēſa ē erga nos. p ¶ Qm̄ filium ſuum vnigenitum. non ſeruū.

H
Lu.16.